

PATVIRTINTA
Panevėžio kolegijos Akademinės tarybos
2018 m. gegužės 02 d. nutarimu Nr. V4-4
Panevėžio kolegijos Akademinės tarybos
2018 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. V4-5
(nauja redakcija)

PANEVĖŽIO KOLEGIJOS PLAGIATO PREVENCIJOS RENGIANT STUDIJŲ RAŠTO DARBUS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Panevėžio kolegijos plagiato prevencijos tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja Panevėžio kolegijos (toliau – Kolegija) koleginių studijų studentų bei klausytojų (toliau – Studentai) studijų rašto darbų (toliau – Rašto darbai) sutapties patikros ir plagiato nustatymo procedūras, akademinės etikos pažeidimų svarstymą ir sankcijų skyrimą. Aprašo paskirtis – užtikrinti plagiato prevenciją Rašto darbuose, siekiant puoselėti akademinės etikos vertybes.

2. Kiekvienas studentas privalo laikytis akademinio sąžiningumo principo ir akademinės etikos nuostatų. Studentai, pasirašydami studijų sutartį ir akademinio sąžiningumo deklaraciją, įsipareigoja laikytis akademinės drausmės, Akademinės etikos kodekso ir kituose Kolegijos vidaus teisės aktuose nustatytos tvarkos, savarankiškai ir sąžiningai atlikti užduotis.

3. Reikalavimus Rašto darbams nustato Panevėžio kolegijos studijų rašto darbų įforminimo reikalavimai, Panevėžio kolegijos baigiamųjų darbų (projektų) rengimo ir gynimo tvarkos aprašas ir kiti atitinkamų studijų kryptių (krypties) studijų programų studentų Rašto darbams taikomi nustatyti reikalavimai. Studentai, prieš rengdami Rašto darbus, privalo susipažinti su Rašto darbų rengimo reikalavimais. Bendrieji reikalavimai Rašto darbams skelbiami: www.panko.lt – studijos – dokumentai, reglamentuojantys Kolegijos studijų procesą.

4. Apraše naudojamos pagrindinės sąvokos:

4.1. **Baigiamasis darbas (projektas)** – nustatytos struktūros ir apimties savarankiškas studento darbas, kuriame demonstruojamas studijų rezultatų pasiekimo lygis;

4.2. **Bendrosios žinios** – tai plačiai visuomenėje ar tam tikroje bendruomenėje žinoma, nekelianti abejonių, vienareikšmiškai suprantama informacija, nuoroda į originalų šaltinį nėra reikalinga;

4.3. **Citata** – palyginti trumpa ištrauka iš kito kūrinio, skirta paties autoriaus teiginiams įrodyti arba padaryti juos suprantamus, arba teikti nuorodą į kito autoriaus požiūrį ar mintis, suformuluotus originale;

4.4. **eLABa** – Lietuvos akademinės elektroninės bibliotekos informacinė sistema, kurioje kaupiami ir viešai prieigai teikiami mokslo ir studijų dokumentai ir / ar duomenys apie juos;

4.5. **ESAS** – Elektroninė sutapties atpažinimo sistema – programa, naudojama nustatyti tikrinamo Rašto darbo sutapimus su anksčiau parengtais Rašto darbais, esančiais eLABa talpykloje. Sutapties atpažinimo sistemai baigus tikrinti Rašto darbą, nurodomas sutapties (panašumo) procentas ir teikiama Originalumo ataskaitos suvestinė;

4.6. **ETD** – elektroninių tezių ir disertacijų duomenų bazė/studijų baigiamųjų darbų duomenų bazė;

4.7. **Plagiatas** – (lot. plagiatus — pagrobtas), mokslo, literatūros, meno kūrinio ar kito kūrinio, įskaitant mokslo taikomojo tyrimo duomenis, atradimo, išradimo ar racionalizacinio pasiūlymo autorystės (visos ar dalies) pasisavinimas. Plagiatu laikomi:

4.7.1. kito asmens parašyto darbo ar jo dalių pateikimas kaip savo paties;

4.7.2. perfrazuotas kitų autorių tekstas, pateikiamas be nuorodų į šaltinius;

4.7.3. pakartotinai naudojami didelės apimties savo paties teksto fragmentai, nurodant arba nenurodant nuorodų į šaltinį (savicitavimas);

4.7.4. tekste paminėti šaltiniai, neįtraukti į informacijos šaltinių sąrašą, išnašas ir pan.

4.7.5. citata viršijanti maksimalaus citavimo ribas (daugiau nei 800 spaudos ženklų ar daugiau nei 8 eilutės);

4.8. **Sutaptis** – tikrinamo Rašto darbo teksto sutapimai su tam tikru tekstu;

4.9. **Studijų rašto darbas** – savarankiškai studento parengtas nustatytos apimties ir struktūros darbas, atitinkantis modulio (dalyko) Rašto darbams ar kitiems darbams keliamus reikalavimus. Rašto darbai gali būti: referatai, esė, praktikos ataskaitos, kursiniai darbai, schemas, modeliai, sukurtos programos ir pan.

II. RAŠTO DARBŲ PLAGIATO NUSTATYMAS

5. Studento žinių bei įgūdžių vertinimas turi būti teisingas, sąžiningas, suderintas su dėstomo dalyko tikslais bei studijų rezultatais. Studentai studijų procese vadovaujasi akademinio sąžiningumo principu.

6. Įtarus ir/ar nustačius plagiatą atskiro dalyko Rašto darbe:

6.1. Apie įtariamą plagiatą dėstytojas el. paštu ar žodžiu/raštu nedelsiant informuoja studentą. Studentui pripažinus plagiatą faktą, surašomas Rašto darbo plagiatą nustatymo aktas (toliau –Aktas, pavyzdinė forma – priedas Nr. 1.). Kilus abejonių ar nesutarimų dėl plagiatą nustatymo, dėstytojas ar studentas gali kreiptis į fakulteto (kur vykdoma atitinkama studijų krypties) studijų programa) dekaną, kuris nedelsiant organizuoja posėdį, į kurį kviečiamas studentas, dėstytojas ir atitinkamos studijų krypties) studijų programos komiteto pirmininkas ar kiti asmenys, turintys žinių ir kompetencijų vertinti galimą plagiatą. Nustačius plagiatą, tai fiksuojama Rašto darbo plagiatą nustatymo akte. Rašto darbo plagiatą nustatymo aktai registruojami fakultete, kuriame vykdoma atitinkama studijų krypties) studijų programa.

6.2. Atsižvelgiant į plagiato apimtį bei studento paaiškinime nurodytas aplinkybes, priimamas vienas iš sprendimų:

Rašto darbas nevertinamas (darbas neįskaitomas);

6.2.1. Nustatomas terminas, per kurį leidžiama koreguoti darbą;

6.2.2. Rašto darbas nevertinamas, studentui skiriama kita savarankiško darbo užduotis;

6.2.3. Dėl studento akademinės etikos pažeidimo kreipiamasi į Etikos komisiją. Etikos komisija, išnagrinėjusi pranešimą ar informaciją ir nustačiusi akademinės etikos pažeidimą, atsižvelgdama į pažeidimo sunkumą, priima sprendimą:

6.2.3.1. Raštu įspėti studentą ir paskelbti nuasmenintą informaciją apie etikos komisijos sprendimą Kolegijos interneto svetainėje;

6.2.3.2. Rekomenduoti Kolegijos direktoriui paskirti vieną iš šių sankcijų: pastaba, papeikimas, griežtas papeikimas, šalinimas iš Kolegijos.

7. Šiurkščiai pažeidus akademinę etiką bei akademinio sąžiningumo principą, vadovaujantis Panevėžio kolegijos Studijų reglamentu, studentas šalinamas iš Kolegijos.

III. BAIGIAMŲJŲ DARBŲ (PROJEKTŲ) PLAGIATO NUSTATYMAS

8. Baigiamųjų darbų (projektų) – (toliau – baigiamieji darbai) įkėlimas į ETD, siekiant įvertinti studento akademinį sąžiningumą, vykdomas eLABa specifikacijoje ir Panevėžio kolegijos elektroninių dokumentų įkėlimo į Lietuvos akademinės elektroninės bibliotekos informacinę sistemą tvarkos apraše nustatyta tvarka. Kaip naudotis studentui baigiamojo darbo galimo plagiato patikra nurodyta eLABA talpyklos naudotojo vadove studentui. Studentai gali naudotis ir atitinkamų fakultetų parengta pagalbine informacija, susijusia su akademinio sąžiningumo patikra.

9. Studentui įkėlus į ETD baigiamąjį darbą ne vėliau kaip baigiamojo darbo pristatymo į atitinkamą fakultetą dieną sutapties atpažinimo sistema ESAS automatiškai identifikuoja teksto fragmentus, sutampančius su kitais eLABa talpykloje esančiais tekstais, ir nurodo sutapties (panašumo) procentą bei Originalumo ataskaitos suvestinę.

10. Atlikdamas baigiamųjų darbų patikrą, baigiamojo darbo vadovas peržiūri kiekvieną sutapties atpažinimo sistemos identifikuotą sutapimą ir įvertina, ar sutaptis gali būti laikoma plagiatu. Jeigu sutapties atpažinimo sistemos nustatyti sutapimai nėra laikomi plagiatu (informacijos šaltinių sąrašas, tinkamai pateiktos nuorodos į šaltinius, citatos, bendrosios žinios, teisės aktai, teismų praktika ir pan.), baigiamojo darbo vadovas pažymi, kad ši sutaptis nėra plagiatas.

11. Baigiamojo darbo sutaptis su kitais studento Rašto darbais (savicitavimas), yra laikoma plagiatu, išskyrus atvejus, kai užduotis yra tęstinė ir, dėstytojo nuomone, pakartotinis Rašto darbo ar jo dalies naudojimas yra reikalingas. Šiuo atveju baigiamojo darbo (projekto) vadovas pažymi, kad ši sutaptis nėra plagiatas. Pažymėjus sutaptis, kurios nėra laikomos plagiatu, sutapties atpažinimo sistema atnaujina Originalumo ataskaitos suvestinę ir sumažina sutapties procentą.

12. Baigiamajame darbe nustačius sutaptį, kuri laikoma plagiatu, baigiamojo darbo vadovas įvertina plagiatą apimtį darbe (pridedama Originalumo ataskaitos suvestinė) ir raštu, pateikdamas Baigiamojo darbo plagiatą nustatymo aktą (toliau – Aktas, pavyzdinė forma – priedas Nr.2.) pildo 1 dalis)), informuoja studijų kryptių (krypties) studijų programos komiteto pirmininką, fakulteto dekaną bei studentą.

13. Plagiatas konstatuojamas, kai:

13.1. nustatyta sutaptis, sudaro 15 procentų ar daugiau viso darbo, neįskaičiuojant sutapčių, kurios nėra laikomos plagiatu;

13.2. savicitavimas, kuris sudaro 15 procentus ar daugiau viso darbo;

13.3. bendra sutaptis su kitų autorių darbais ir su savicitavimu sudaro 15 procentus ar daugiau viso darbo;

13.4. bendra sutaptis su kitų autorių darbais ir su savicitavimu, sudaro mažiau nei 15 procentų viso darbo, tačiau yra didelės apimties (10 procentų ar daugiau) darbo sutapties su vienu šaltiniu.

14. Fakulteto dekanas, gavęs Aktą, teikia nurodymą el. paštu studentui pateikti paaiškinimą per 1 (vieną) darbo dieną Akto gavimo dienos, išskyrus kai posėdis organizuojamas nedelsiant ir studentas pateikia paaiškinimą posėdyje. Studentui atsisakius teikti paaiškinimą ar nepateikus paaiškinimo per 1 (vieną) darbo dieną, sprendimai priimami ir be studento paaiškinimo.

15. Gavus Aktą, fakulteto dekanas kartu su studijų kryptių (krypties) studijų programos komiteto pirmininku nedelsiant organizuoja studijų kryptių (krypties) studijų programos komiteto posėdį, kuriame dalyvauti kviečiamas studentas bei baigiamojo darbo (projekto) vadovas. Fakulteto dekanas kvietimu gali dalyvauti ir kiti kviestiniai asmenys.

16. Studijų kryptių (krypties) studijų programos komiteto sprendimas protokoluojamas, išvada įrašoma į Aktą. Aktai registruojami fakultete, kuriame vykdoma atitinkama studijų kryptių (krypties) studijų programa. Jeigu studentas ir/ar baigiamojo darbo (projekto) vadovas posėdyje nedalyvauja, informacija apie sprendimą pateikiama el. paštu.

17. Jeigu plagiatas faktas patvirtinamas, priimamas sprendimas neleisti ginti baigiamojo darbo ir studentas šalinamas iš Kolegijos. Įsakymo projektą, vadovaudamasis studijų kryptių (krypties) studijų programos komiteto posėdžio nutarimu, direktoriui teikia fakulteto dekanas.

18. Antrą kartą (pakartotinai) ginti baigiamąjį darbą leidžiama ne anksčiau kaip po 1 (vienerių) metų.

IV. PLAGIATO PREVENCIJA, STEBĖSĖNA

19. Siekiant puoselėti akademinės etikos kultūrą ir užtikrinti plagiatą prevenciją studijų Rašto darbuose, Kolegijoje vykdomos šios priemonės:

19.1. kartą per metus, esant poreikiui, organizuojami mokymai dėstytojams plagiatą prevencijos tema;

19.2. Įvado į studijas metu, pasirašant Studento sąžiningumo deklaraciją ir/ar susitikimų su grupių kuratoriais metu, studentai supažindinami su Akademinės etikos kodekso bei su Plagiato prevencijos rengiant studijų rašto darbus tvarkos aprašo nuostatomis;

19.3. prieš teikiant Rašto darbų užduotis, dėstytojai akcentuoja studentams plagiato prevencijos svarbą bei akademinės etikos vertybes;

19.4. baigiamųjų darbų vadovai, dėstytojai nuolat konsultuoja studentus plagiato prevencijos klausimais;

19.5. plagiato prevencijos stebėseną vykdoma kolegijos akademinuose padaliniuose. Akademinės etikos kodekso priežiūrą vykdo Etikos komisija.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Aprašas gali būti keičiamas arba pripažįstamas netekusiu galios Akademinės tarybos sprendimu.

21. Visais šiame Apraše nenurodytais atvejais sprendimus dėl studentų plagijavimo veiksmų priima fakulteto dekanas, vadovaudamasis Studijų reglamentu, šiuo Aprašu ir kitais Kolegijos vidaus teisės aktais.

22. Ginčai dėl studentų plagijavimo atvejų sprendžiami Panevėžio kolegijos Etikos komisijoje Etikos komisijos darbo reglamento nustatyta tvarka.

PANEVĖŽIO KOLEGIJA
RAŠTO DARBO PLAGIATO NUSTATYMO AKTAS

20__m. _____ d. Nr.

(vieta)

(plagiatą nustatančio asmens vardas, pavardė ir pareigos)

1. _____

(asmens, surašiusio Rašto darbo plagiatą nustatymo akta, parašas)

2. _____

(studento paaiškinimas, parašas)

3. **SPRENDIMAS**

- _____

(asmenų parašai)

PANEVĖŽIO KOLEGIJA

BAIGIAMOJO DARBO (PROJEKTO) PLAGIATO NUSTATYMO AKTAS

20__m._____ d. Nr.

(vieta)

(plagiatą nustatančio asmens vardas, pavardė ir pareigos)

1. _____

(asmens, surašiusio Baigiamojo darbo (projekto) plagiatą nustatymo aktą, parašas)

2. _____

(studento paaiškinimas, parašas)

3. **SPRENDIMAS** _____

(asmenų parašai)